
A large, irregular watercolor splash in shades of yellow and orange, centered on a white background. The splash has a soft, textured appearance with darker edges and a lighter center.

PROSEMINÁŘ K AKADEMICKÝM DOVEDNOSTEM

Letní semestr 2021/2022

Alena Marečková

Alesha.ciz@seznam.cz

-
- Vybrat si seminární práci, kterou budete opravovat
 - Uvést, jaký článek budete prezentovat

A decorative background featuring a watercolor splash in shades of teal, blue, and purple. The splash is irregular and textured, with some darker spots and lighter areas, creating a soft, artistic effect. A large white circle is centered over the splash, containing the text.

Psaní odborného textu

Efektivní psaní

Hlavní myšlenka je sdělena jasně a efektivně

- Mám co říct
- Hlavní myšlenku mám ujasněnou
- Elegance (až v revizích)

Všichni se můžou naučit dobře psát.

- Dovednost psát je kultivována čtením
- Pište si zápisník
- Mluvte o své práci s ostatními předtím, než začnete psát
- Při psaní myslte na čtenáře (nechcete je nudit)
- Nečekejte na inspiraci
- Revidujte! (aka nebojte se v textu škrtnat)

Je vaše práce (věta/odstavec) snadno pochopitelná? Zajímá vás?

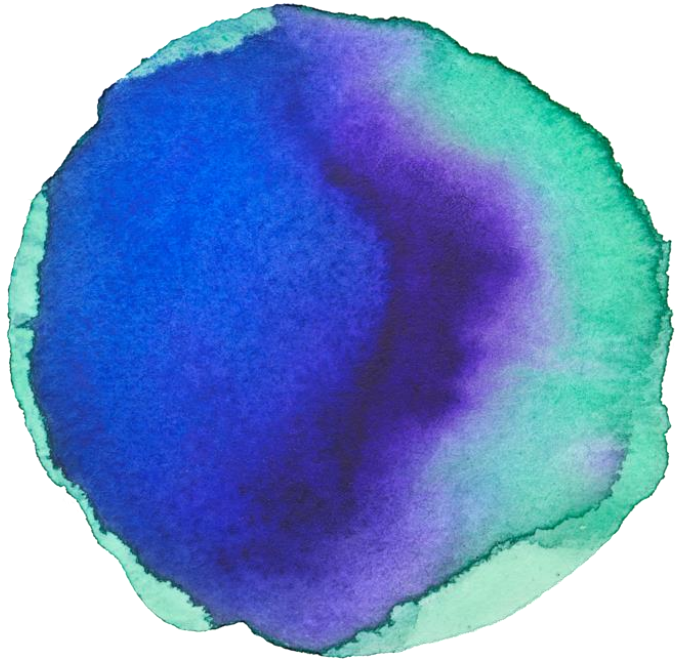
- Není třeba využívat složitý jazyk
- Čtenář by si Vaší práci měl užít

WWW.PHDCOMICS.COM

all images © jorge cham

- Používejte slovesa (vyhýbejte se tpnému u rodu)
- Škrtejte!
- Myšlenky form ulujte vlastními slovy
- Nepoužívejte vágní výrazy

1. Teoretický vs. Em pirický text
2. Struktura odborného textu
3. Postup při tvorbě odborného textu
4. Form ální náležitosti

Teoretická vs. empirická práce

Teoretická práce

- Komparace odborných textů, které se vyjadřují k nějakému problému za základě relevantních kritérií
- Výsledkem je klasifikace/kategorizace řešení daného problému a její zdůvodnění
- Náročnější na studium literatury
- Klíčový je výběr textů a stanovení kritérií

Empirická práce

- Výsledky vlastního výzkumu (tj. analýza a interpretace primárních či sekundárních dat) v kontextu dosavadního poznání
- Relativně nižší nárok na studium odborné literatury
- Klíčová volba metodologie

Počáteční postup shodný:

1. Oblast zájmu
2. Četba relevantní literatury
3. Formulace (výzkumného problému), otázky
4. Promyšlení (výzkumného) projektu

Struktura odborného textu

IMRD

Introuction

Jaký problém (otázka) byl studován

Methods

Jak byl problém studován?

Results

Co bylo zjištěno?

Discussion

Co tato zjištění znamenají?

Psaní odborného textu

Vždy velmi jasná struktura textu - IMRD není obligatorní, nicméně velmi doporučovaná!

Není nutné se struktury držet při psaní, často se začíná výsledkovou částí a teoretickým ukotvením až následně.

Východisko: když začínám psát, vím, co budu psát, tj. jaké jsou moje závěry

Princip:

1 tém a = 1 kapitola/podkapitola

1 odstavec = 1 myšlenka

Proces psaní odborného textu

1. Příprava
2. Psaní prvního draftu
3. Revize

Proces psaní odborného textu

1. Příprava **(70%)**
2. Psaní prvního draftu **(10%)**
3. Revize **(20%)**

Postup tvorba odborného textu

1. Příprava (70%)

- Hrubá struktura MRD
- Vytvořte si mapu
- Podkapitoly jednotlivých oddílů
- Heslovité obsahy (klíčová slova) podkapitol
- Před samotným psaním lze strukturovat (=promyslet) text až na úroveň odstavců
- Odborná literatura k daným tématům (autor + strana či lépe výpisky) → **organizujte**
- Neustálé promýšlení logiky výkladu
- Co si má z textu čtenář odnést?

Postup tvorba odborného textu

1. Příprava (70%)

2. **Psaní prvního draftu (10%)**

- Samotné psaní = naplňování konstruované struktury
- Není perfektní
- slouží k sepsání hlavních myšlenek v **logickém** pořadí

Writing the first draft is the hardest step for most people. Minimize the pain by writing the first draft quickly and efficiently.

[Dr. Kristin Sainani](#)

Postup tvorba odborného textu

1. Příprava (70%)
2. Psaní prvního draftu (10%)
- 3. Revize (20%)**
 - Editace textu (obsahová, formální)
 - Přečtěte si práci nahlas
 - Škrtejte

Doporučený postup psaní práce

1. Introduction (Úvod)

- Jaký problém (otázka) byl studován

2. *Teoretické ukotvení*

3. Methods

- Jak byl problém studován?

4. Results

- Co bylo zjištěno?

5. Discussion (Závěr)

- Co tato zjištění znamenají?

V jakém pořadí psát?

Doporučený postup psaní práce

1. Introduction (Úvod) → 5.
 - Jaký problém (otázka) byl studován
2. *Teoretické ukotvení* → 2. - 3.
3. Methods → 1.
 - Jak byl problém studován?
4. Results → 2. - 3.
 - Co bylo zjištěno?
5. Discussion (Závěr) → 4.
 - Co tato zjištění znamenají?

V průběhu celého procesu psaní mít na očích (vytisknete si!) výzkumný problém.

Čím naplňovat jednotlivé části

Úvod

- Uvedení do tématu (jaký problém se bude řešit)
 - Motivace volby tématu (proč se bude řešit)
 - Logika výkladu (jak se bude řešit)
-

Čím naplňovat jednotlivé části

Teoretická část

3 hlavní úkoly

1. Prostřednictvím odkazů na vybranou odbornou literaturu definovat problém a ukázat, že tento problém je významný
 2. Informovat o tom, kdo s problémem již něco dělal
 3. Říci, co chceme s problémem udělat my
- Dosavadní stav bádání (může být nastíněn i v úvodu) – AKTUÁLNÍ stav poznání
 - Klíčová teoretická východiska
 - Jen ta, která budou využívána (nepíšete učebnici)
 - Do té míry, kolik je třeba k výkladu vlastních výsledků výzkumu (odborný text je určen poučenému publiku)
-

Čím naplňovat jednotlivé části

Metodologie

- charakteristika použitých postupů + reflexe vlastního výzkumu / postupu

Výsledky

- Struktura vždy vychází z vlastního výzkumu
- ideální podoba: strukturovaná prezentace analyzovaných dat a jejich interpretace v kontextu odborné literatury

Závěr

- Shrnutí
 - Interpretace (pokud není dialog s odbornou literaturou v empirické části, zde být MUSÍ)
 - Diskuse, možnosti dalšího výzkumu
 - Žádné nové údaje, žádné nečekané zvraty či pointy
-

Požadavky na vědecký styl

- Přesnost (clarity)
 - Stručnost (brevity)
 - Logika (logic)
 - Srozumitelnost (consistence)
 - Soudržnost (cohesion)
 - Objektivita (objectivity)
-

Srozumitelnost (consistence)

- Snadno se artikuluje, ale v praxi je to horší
- Čtenář by měl rychle a bez námahy pochopit, co jsme chtěli říct
- Výběr jednodušších termínů a slov
- Zjednodušení struktury vět, např. rozdělením dlouhých souvětí na samostatné kratší věty (max. 2 věty) a přestavěním větné struktury tak, aby subjekt (podnět) a akce (přísudek) nebyly od sebe příliš vzdáleny
- Srozumitelnost zpravidla nedosáhneme při první verzi textu → **revize**

Přesnost (clarity)

- Pečlivý výběr vhodných slov a slovních obrátů z více alternativ
- Nepoužívat obrazného a beletristicky květnatého jazyka
- Poskytnutí důležitých detailů
- Důsledná kvantifikace všeho, co lze vyjádřit číselně (veliký vzorek x 250 respondentů)

Logika (logic)

- Každý text musí mít logickou strukturu, každá věta, odstavec, kapitola by měly mít logiku.
- Dobrý text je logicky organizován – rigidního struktura MRD

Stručnost (brevity)

Soudružnost (cohesion)

- Usilujeme o maximální konzistentnost, pokud dáme proměnné určité jméno, užíváme ho v celé práci a to včetně tabulek a grafů, stejné je to se zkratkami.

Objektivita (objectivity)

- Text má budít dojem objektivity
- Dříve se za objektivní tón považoval slovesný rod třpný – výzkumník v něm ustupuje do pozadí, děj vystupuje do popředí – doprovodný rys je ale snížení srozumitelnosti!
- Alternativa rod činný a to i za cenu používání „já“ nebo „my“ – text je pak mnohem více přesnější a srozumitelnější a jednodušší.

Role odstavce

- Obvyklá délka odstavců = 3 – 7 vět, na jedné straně textu by měly být nejméně 2 odstavce, pokud je jich méně, zpravidla bývá potřeba přeorganizovat text a myšlenky
- Odstavec vždy rozvíjí myšlenku, která je v úzkém vztahu k tématu práce
- Struktura odstavců pak vytváří v podstatě mapu myšlenek
- Koherenci textu ověříme pomocí struktury odstavců, které nahrazujeme hlavní myšlenkou, tj. projdeme mapu myšlenek

Časté chyby

nedostatečně promyšlený projekt

Text není zacílený

- Neznalost tématu (předmětu výzkumu) – odborná literatura
- Nejasně formulovaný výzkumný problém
- **Vyjmenovávání jednotlivostí, nikoliv řešení výzkumného problému**

Projekt není realizovatelný

- Návrh projektu vyžaduje mnohaletou týmovou práci
- Navrhované řešení je nesmyslné

Časté chyby teorie

Absence teoretického zakotvení / teorie se ubírá jiným směrem než samotný text

- Chybí ADEKVÁTNÍ vymezení základních pojmů, s nimiž autor pracuje (např. sexuální orientace)
- Chybí návaznost na již existující výzkumy
- Neznalost tématu (↪ nesmyslné výzkumné otázky)

Terminologie

Časté chyby

logika textu

Provázanost textu

- Název práce neodpovídá obsahu
- Výzkumné otázky nesouvisí s nastoleným tématem
- Teoretické zakotvení nesouvisí s výzkumným problémem, popř. souvisí pouze částečně
- Navrhovanými metodami nelze zkoumat výzkumný problém (tj. empirická data nekorelují se zbytkem textu)

Argumentace

- Chybí argumentace, proč je zvolen právě tento v. problém, metoda, interpretace dat, závěry...
- Namísto vlastní argumentace soubor citací dat / literatury

Časté chyby

charakter psaní

- Text není transparentní
 - Práce s literaturou
 - Opisování, nikoli reflexe
 - Citace x parafráze x vlastní text
 - Struktura textu
 - Předjímání výsledků výzkumu
 - nesrozumitelnost

Formální nedostatky

- Kliše, banality, nepodložená tvrzení
- Gramatika a stylistika
- Bibliografické standardy

Díky za pozornost!

Dotazy?

Alesha.ciz@seznam.cz

